

A LAP ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egy évre	6 frt. — kr.
Fél évre	3 „ — „
Negyed évre	1 „ 50 „
Egyes szám ára	6 „
Külföldre egy évre	8 „ — „

Ezen lap megjelenik
hetenkint kétszer:
vasárnap és csütörtökön.

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Hirdetések közlési díja:

minden egy hasábos garmond-sorért vagy annak tőrfogatáért 4 kr., s minden egyszeri közlés után 30 kr. helyébe fizetendő. Nagy és többször közlendő hirdetményt a kiadóhivatal árkedvezményben részesít.

A „Nyiltér” rovatban közlendő cikkek soronkin 10 kr. díjért közöltnének.

SZERKESZTŐSÉG:

KÉZDI-VÁSÁRHELYT:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

CSIK-SZEREDÁN:

Sprencz György szerkesztő lakásán.

KIADÓ-HIVATAL:

KÉZDI-VÁSÁRHELYT

Szabó Albert könyvnyomdájában.

A lap tartalmát illető közlemények a szerkesztőségekben, az előfizetések, hirdetmények, nyiltéri cikkek, stb. a kiadóhivatalban fogadtatnak el.

A tőke és pénz.

II.

Mostanában igen gyakran, csaknem mindennap halljuk, hogy úgy a mezőgazdaság, mint az ipar terén tultermelés van, nincs menete a gabonának s más terményeknek, nincs az ipar termékeinek, nincs pénz, egyik üzlet a másik üzlet után bukik el stb., s kérdezik is, hogy: mi lehet ennek az oka? Hogy ez így van, azt mutatják a napi jelentések az óriási sok válságról.

Oka pedig ezeknek az, hogy az eredeti értelemben vett tőke vagyis a társadalom szükségének megfelelő élelmi szerek mennyisége igen nagy és helytelenül van beosztva, alkalmazva, a pénzben nincs kellő forgalom s így hiányzik a gazdasági és iparezikkek fogyasztására a fizetésképes kereslet, mi aztán szüli a tömeges elszegényedést, nyomort, a munkanélküliséget s munka hiányában az éhséggel küzdő munkás néposztály válságos állapotát.

Ezekhez járul a felfelé úgy, mint lefelé divattá vált kölcsönkérési mania vagy kölcsön-rendszer. Az államok maguk nevelték kölcsönök által nagygyá e rendszert. S ma e rendszer óriási nyomása alatt nyögnek épen maguk legfőbbképen azon államok, melyek nagygyá nevelték. Vagy nem erről tanuskedik-e azon körülmény, hogy mihelyt az állam valamely vállalatához kezd, azon-

nal kölcsönt vesz fel? És a sok kölcsön történik az adófizető nép tartós megterhelésére.

Azért mondja egyik jeles szaktudósunk: „A múlt században is csak léte-sültek nagyszerű művek, de nem hal-lani, hogy oly kölcsönöket kötöttek volna, melyek egész generációkat a tőkepenzesek rabjávába görnyesztettek volna.” S ezután így folytatja: „Ha a modern államok idejekorán nem ipar-kodnak a gazdasági s az államadósági rendszert más alapokra fektetni, ugye rendszer erőszakos eltörlése csak idő kérdése.” Azután pedig esodálkozását fejezi ki, hogy némely modern állam, minő a miénk is volna s mely oly féltékeny a szuverénitására, a pénzhatalmaknak oly szótalanul és oly könnyedén megadja magát és leteszi a fegyvert.

Ezzel nem akarjuk az állam szabad rendelkezési szabadságát a haladásnak útját álló elposványosodás ösvénye felé terelni; de bizonyára méltatandók lennének a jelenkor bajai és a létért küzdő nemzet nyomorúságai.

Azon állapot, melyben a nemzet és annak fenntartó eleme, a munkás-osztály, ma vergődik, nagyon komoly. Ezt terhesebbé és komolyabbá teszi a tőkének, mint élelmi szernek, illetőleg a mezőgazdaszatnak rendszertelensége, a pénznek eredetiségéből történt kivetkőztetése és a lelketlen üzérkedés eszközévé történt elfajulása, mikkel szemben egy ideig lehetséges a munkás-népet elaltatni,

holmi kalandos, kecsgető utóhatásu tervekkel, ígéretekkel félrevezetni, a bajok valódi okainak felismerésétől elterelni, de félni lehet attól is, hogy ezáltal a szocializmus csapásainak megteremtésére készítették elő a talajt.

Hogy a naponkint növekedő bajon segítve legyen, a mezőgazdasági és pénz-művelési rendszert kell mindenestre megváltoztatni. Amazt fejleszteni kell az állam, a társadalom és nemzet igényeihez és fejlődő szükségleteihez, ezt pedig visszaadni eredeti rendeltetésének.

„A szorgalmas és értelmes nép, mely elég élelmi szerekkel is rendelkezik, soha sem szenvedhet hiányt oly tőkében, melylyel mindazt megszerezheti, a mit szorgalmas kezek csak előteremteni bírnak” — írja egyik szaktudósunk.

Ugy van. Ha valahol és valamiben hiány mutatkozik, az rendszeren onnan van, hogy a meglevő tőke nem használatik fel kellő szorgalommal és eszélyességgel.

Nehezen lesz tehát a napirenden levő bajokon segítve addig, míg az állam és társadalom kellő szorgalommal és erélylyel kezét fogva, nem működnek oda, hogy számukra a szükséges alaptőke kellő mennyiségben állíttassék elő és osztassék be s a pénz mint közvetítő eszköz, mint utalvány a tőkére használ-tassék fel.

Felvidéki.

A „Székelyföld” tárczája.

Az én álmom,

vagy:

Háromszék és Kézdi-Vásárhely
200 év múlva.

Irta: Dobay János.

II.

Úri vacsora a 21-ik században. — A központi élelmezési csarnok. — Fűtés, világítás. — Mivel él a kínai császár? — A törökök és az unitárius vallás. — Kézdi-Vásárhely és Háromszék kereskedelme és ipara. — Egyszerű viszonyok. — Egy nagyvezér székely mérnök Háromszék éghajlatát megváltoztatja. — Az északi, keleti és nyugati hegyek megnövekednek. — A jó szász atyafiak veszedelme.

A mi légkörülnk egy nagy palota tetején szállt meg, melyen már több ily légi jármű volt kikötve, melyek — házilagzám szavai szerint — a ház többi lakosainak tulajdonát képezték. Az én uti társam, mint a palota tulajdonosa, a legelőkelőbb részt, a legfelső, azaz 6-ik emeletet lakta. Pár pillanat alatt Jennt valánk az elegánsan berendezett lakásban.

— Most már együnk, mert roppant éhes vagyok — szolt ifjú házilagzám. — Azonnal ételt rendelék.

S ezzel a szoba egyik falában levő tölesér-alaku csőhöz lépve, belekiáltott:

— Kössön össze az élelmezési csarnokkal.

Csengettyűhang jelzé, hogy az összeköttetés megtörtént.

Házilagzám ismét beleszolt a csőbe:

— Székely bősor hus öntött salátával,

osztiga, paprikás csirke, kínai fecskéfészek, szemerké turó, székely mézes kalács, kovászai asztali bor polyáni savanyuvízzel, és kézdivásárhelyi asszu. Mindenből két adag!

En bámulva hallgatám e különös beszédet. Házilagzám leolvása arczomról és sietett felvilágosítással szolgálni:

— Telefon utján rendeltém vacsorát a központi élelmezési csarnokból és pedig tekintettel voltam, hogy székely specialitások kerüljenek asztalra. A mai korban már nem főzet senki saját házában; az egész várost egy részvénytársaság látja el élelemmel. Mikor enni akar valaki, telefon utján megrendeli az ételeket, s 5 perc múlva már ehetik. A múlt századokban divatozott sütés-főzés a múlt idők egyéb ócskaságaival elenyészett. A nők ma már nem pirítják szép arcukat a tűznél, hogy férjeiket izes falatokkal fogadhassák, hanem életmód, kereset után látnak, s itt van elég tér is rá. Különösen 10 évtől fogva, mióta Kézdi-Vásárhely városának nő polgármestere van, a város 2000 hivatalnok

ugy szólván mind nőkből telik ki. De, visszatérve a közös élelmezésre, ki kell jelentenem, hogy századunk legdicsőbb vívmánya ez. Van a belvárosban egy óriás villamos gép, mely fűtéssel, világítással látja el az egész várost s ezenkívül a város élelmezési szükségletének megfőzésére és sütésére a kellő tüzet adja. Az az óriás gép a mi napunk, honnan csekély fizetés mellett minden jót kapunk. Ha egy napon megtörténne az a csoda, hogy a nap nem kelne fel, mi nem esnénk kétségbe: villamos gépünkkel mindent tudnánk pótolni, fényt, világosságot. Sőt a földnek is képesek lennénk megadni a termő-képességet talaj-meligetés és villamos fény által. E villamosan mivelt föld 2 hó alatt már ért kalászatokat ad . . .

Csengettyűhang szakítá felbe előadását. Felkelt és egy kis fali ajtót nyitott fel, és — oh, csodák csodája! — ott állt a megrendelt étel, melyet a központi élelmezési részvénytársaság konyhája 8 kilométernyi távolságról légnymatu készülékkel küldött.

Az étellel egyidejűleg egy idegen hang is érkezett a telefon utján:

— Bocsánat a kesedelemért. A kínai császárnak 10 ezer drb mézes pogácsát kellett azonnal küldetünk s személyzetünk nagyon el volt az expedicióval foglaltva.

— Kérem, nem tesz semmit — volt a megbocsátó válasz.

A képviselőház szombaton kezdte meg folytatolagos munkásságát az ünnepek után. Az ülés nagyon rövid volt. Első sorban elnök a Pauler haláláról emlékezett meg meleg szavakban. Ezután a ház csak alakiságokkal foglalkozott. Végül a pénzügyi bizottság előadói előterjesztették jelentésüket a különféle póthiteljavaslatokról.

A vámtárgyalások Romániával. Az Ausztia-Magyarország és Románia közt kötendő kereskedelmi és vámszerződés tárgyalására Bukarestben összeült bizottság e hó 1-én tartotta első ülését. Ausztia-Magyarország küldöttei kijelentették, hogy a román részről tett javaslatokra nézve előbb információkat kérnek, mert azok Ausztia-Magyarország részére nem nyújtják a legtöbb kedvezményben való részesítést.

A görög kérdés. A Havas-ügynökség e hó 2-ról jelenti: Az öt nagyhatalom képviselői tegnap este tanácskozást tartottak. Hír szerint Oroszország és Olaszország képviselői békeltető utasításokat kaptak, míg a másik három hatalom képviselői az ultimátum föntartására utasítottak. A helyzet nagyon feszült. Híre jár, hogy az öt hatalom képviselői egy utolsó jegyzéket fognak a kormányhoz intézni, mely azt a kijelentést fogja tartalmazni, hogy Delijánisz nyilatkozatai nem kielégítőek, és azután elhagyják Athént s a nemzetközi hajóraj hajóira szállnak. Másrészt bizonyosnak látszik, hogy Delijánisz újabb engedményeket nem fog tenni. Delijánisz leköszönése esetén új kabinet alakítása nagyon nehezen fog lenni, mert úgy látszik, Trikupisz szilárdul el van tőkélve, hogy a nemzetközi hajóraj jelenlétének pressziója alatt kabinet-alakításra nem vállalkozik.

Pompás illat tölté be az egész szobát s a szép pirosra süttöt bősor hus étvágyingerlően mosolygott felénk. Jó étvágygyal kezdünk elfogyasztásához s evés közben az én kifogyhatlan beszédű házilagzám folytatá közléseit:

— Még a 19-ik századból maradtak ránk e nemzeti őseledek, s nekünk egyáltalában nem lehet okunk a közép-kor izlése ellen panaszkodni. Meg kell jegyezmem, hogy K-Vásárhely a bősor hus és mézes pogácsa után lett nagygyá és gazdaggá. Naponkint millió meg millió kilogrammot szállítanak a világ minden részébe. Nem lehet manapság fényes nagyuri lakomát képzelni ezek nélkül. Kézdi-Vásárhely kizárólag a bősor hus és mézes kalács iparral foglalkozik. A vidék meg a híres szemerké turóval, horgác, polyáni, hatolykai s egyéb savanyu-vizekkel csinál óriás üzleteket. A kínai császár soha egyebet nem eszik, mint kézdivásárhelyi mézes pogácsát, és polyáni vizet iszik rá; alattvalói tiszteltetből követők példáját és most az egész menyei birodalom mézes pogácsával él. Bősor hust legtöbbet Anglia fogyaszt, székely boraink meg, mióta az egész török náczió az unitárius vallásra tért s így a bor-ital többé tiltva nincs, európai és ázsiai Törökországban örvendnek nagy kelendőségnek.

— De kérem, megierem itt a szőlő? —

Magyarországnak gyásza van. Dr. Pauler Tivadar igazságügyminiszter pénteken délután meghalt.

Félszázadon túl terjedő közpálya zárult le halálával. Benne a magyar jogirodalom, a magyar gyakorlati jogélet egy ritka tevékeny tagját veszítette el, a ki mint tanár, mint bíró és mint az igazságügyi kormányzat vezetője, nagy jelentőségű nyomokat hagy hátra közéletünkben, melynek a régi időkbeli származó nagy alakjai közül a halál már annyit elragadott.

Pauler első sorban tudós volt, azután tanár és végre politikus. Életrajza nem gazdag változatos mozzanatokban; a tanári katedra, a bírói szék nem alkalmasak arra, hogy bennök külsőségeket juttasson bárki is érvényre; élete ama szakában lépett a parlamenti küzdőterre, midőn annak sikerei már az erőket nem acélozzák, hanem vagy megtörik, vagy pedig az erélyt makacssággá változtatják át.

Pauler Tivadar mint vallás- és közoktatásügyi, majd mint két ízben igazságügyi miniszter, nem hagyja zseniális alkotások emléket örökölni, mert mind a két tárczánál produkált tevékenysége inkább a szükségszerűség által lőn befolyásolva; de mint tanárt, Magyarország egész jogi generációja tanulta nagy érdeme szerint becsülni, és mint író, mint tudóst, az egész jogirodalom gyászolja azzal az őszinteséggel, amely csak a nagyokat illeti meg.

Halála nem jött váratlanul. Hozzáértőjei, ismerősei régen aggodtak életéért, de a katasztrófát senki sem hitte ily közelinek. Mélyen megrendítette az agg férfi egészséget szeretett nejének az ősszel bekövetkezett halála; a kik látták a ravatálnál a megtört férfit, szomorúan jósolták, hogy nem sokára egyesülné a halálban azok, kik az életben egyek és elválaszthatatlanok voltak. De a természet majdnem csodát művelt, mert a súlyos beteg kezdett felépülni, hivatalának terhét nagy akaraterejével hónapokig vitte, túrva a betegség által okozott szenvedéseket egészen a legutóbbi időkig, midőn ismét súlyosabbá lett a régi baj s a betegágy ravatallá lett.

Életrajzi adatait röviden a következőkben foglaljuk össze: Pauler Tivadar 1816. április 9-én Budán született s így a múlt hó elején töltötte be a 70. életévét. Iskoláit szintén Budán, részint Pesten kitűnő sikerrel végezvén, 1836-ban — tehát 20 éves korában — a jog- és államtudományok tudorává avatott föl.

vetém ellen — hisz úgy tudom, hogy Háromszék nagyon magasban fekszik s általában hideg az éghajlata.

— Csak volt, uram, csak volt. Ezelőtt éppen 50 évvel lett befejezve az óriás munka, mely Háromszék megye éghajlatát egészen átváltoztatta. Tudom, hogy a 19-ik században még hideg és zord volt e vidék 6 hónapi téllal és 6 hónapi hideg, változékony nyárral és ősszel, a tavasz meg teljesen ismeretlen volt, és most — hála a 21-ik század találmainak — örökös tavasznak és nyárnak örvendünk. Szőlő, füge, narancs szabadban tenyészik, s egy kis talajmelegítés által palmaerdőket is produkálunk, a mint ön is láthatta a tanácsház körül.

— Ezek oly hihetetlen dolgok! — szólék zavartan.

— Elmondom önnek. Figyeljen! Mi volt oka a 19-ik században Háromszék hideg éghajlati viszonyainak; midőn ép oly délen fekszünk, mint például Trieszt? Először az, mert igen magasban feküdt és pedig átlag 517 méternyire a tenger színe felett; másodszor, mert nem volt eléggé zárva a betört hideg északi szelek s különösen amaz ádáz Nemere elől; s végül, mert a déli magas hegyek elzárták az enyhébb légáramlatokat. Az egész 20-ik század az a felett való tervezgetésben tölt el, hogy miképpen lehetne ezen akadályokat elhárítani s Háromszék megyének azon éghajlatot megadni, mely fekvésénél fogva méltán megilleti.

1838-ban a zággrábi akadémiához neveztetett ki tanárrá, 1845-ben pedig az ottani megyei törvényszék közbirájává választott. 1846-ban a pesti kir., 1847-ben pedig a gráci cs. és kir. egyetem jogtudományi karának tagjai közé vétetett fel. 1848-ban a pesti egyetemnél lett jogtanár. 1855-ben a magyar tud. akadémia rendes tagjai közé vette fel. 1867-ben a koronázás alkalmával a tudomány terén szerzett érdemei elismerésül ő felsége a Lipót-rend keresztjével tüntette ki. 1869-ben kinevezték a legfőbb ítélőszék birájává, hol a büntető osztályban, mint kitűnő előadó bíró, szintén nagy elismerést tett szert. Ámde a megnyíló iskolai év ismét visszavonzotta őt legnagyobb diadalainak szerzőjéhez, a tanári székhez, amelyet csakugyan vissza is foglalt. 1871. február 10-én lett vallás- és közoktatásügyi miniszter, mely állását azonban 1872. szept. 4-én fölcserélte az igazságügyi tárczával, melyet 1875. március 2-ig tartott meg, mikor a Bittó-kabinet többi tagjaival együtt lemondott s ismét visszatért tanszékehez, melynek mindig a legörömebbé szolgált. De nem sokáig szentelhetette magát tanári hivatásának, mert szükség volt rá az ország kormányzatában, és 1878. június 30-án ismét átvette az igazságügyi tárczát, ezuttal már a Tisza kabinetjében, s azóta folyton e hivatásának élt. Múltán jutottak neki a közügyek terén szerzett érdemeiért kitüntetések osztályrészül a király részéről is. 1875-ben lemondásakor kitüntetve mentetett fel állásáról s 1881-ben május 5-én valóságos belső titkos tanácsossá. A tud. akadémia 1880. nov. 22-kén másodelnökévé választotta, mely tisztiségről később betegsége miatt lemondott. 1883-ban aztán újból megválasztott e méltóságra. A választók bizalma is kitartóan ragaszkodott hozzá. 1871. óta folytonosan a főváros I. kerületét képviselte.

Temetése vasárnap délután ment végbe Budapesten nagy részvét mellett. Ott voltak az ország főméltóságai, s a mi még eddig páratlan eset, ott volt maga a király is.

Erdély és Románia.

Az erdélyrészi országos képviselők már átnyújtották a kormánynak azt az emlékiratot, mely a kereskedelmi szerződés megkötésénél az erdélyrészi érdekek figyelembevételét ajánlja.

Az emlékirat — melyet főbb vonásaiban már ismertettünk — azzal kezd, hogy nem részleges érdekek forognak fenn. Erdély érdeke egyszersmind Magyarország és a monarchia érdeke. A Magyarország és Romá-

Visszafojtott lélekzettel hallgattam az érdekes előadást, s ifjú házigazdám folytatá:

— A 21-ik század első éveiben aztán akadt egy lángezü székely mérnök, ki vállalkozott, hogy a nagy munkát véghez viszi. Terve elfogadtatott. Óriási villamos gépek kezdték a háromszéki sikot mélyíteni. S a kikerült földet ezer meg ezer léghajó hordta a hegyekre töltésnek. Ötven év kellett e roppant munkához, s végre a háromszéki szép nagy róna 800 méterrel lett mélyebb, északon meg egy óriás hegység keletkezett, mely megvéd minket a hideg északi szelektől, míg a keleti és nyugoti kisebb szelek az onnan jövő légáramlatokat tartóztatják fel. Ama híres Nemere, az északi hegyek által feltartóztatva, most Romániát boldogítja. A világ megbámulta, hogy mit képes a kis székely nép szorgalmával és eszével kivívni. A világtörténelemben példátlanul áll, hogy emberi kezek egy vidék éghajlatát megváltoztassák; a székely mutatta meg, hogy még a mindenható természetet is képes vasakarátával uralma alá hajtani.

Egy kis szünnet után, mialatt a kézdivásárhelyi pompás asszubból egy pohárkával felhajtánk, az ifjú ismét folytatá:

— A mű ezekkel csak félig volt befejezve; a sik bemélyítve, az észak meg elzárva lett, de hátra volt még a déli hegyek lerombolása, hogy a délszaki szelek szabadon járhasanak Háromszék rónáin. Ámde az ódsi szász

nia közti gazdasági ellentéteket nem tartja kiegyenlíthetetleneknek.

A kérdés velejáról az emlékirat így nyilatkozik:

„Nem cselünk részletes kíváncsággal, s a kérdéses adatok elősorolása által való bonnyolításával terhelni e fejtegetéseket s Nagyméltóságod figyelmét. Csak általánosságban mutatunk rá a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara e részbeli nagy értékű munkálataira s kimondandónak tartjuk, hogy az erdélyrészi vidékek érdeke csak úgy egyeztethető össze a gabna és nyerstermények behozatalának vámentességével, ha viszont az ezen vidékek speciális iparágainak (bőr és bőrneműek alacsonyabb osztályzataiban, faárúkban, üveg, kő- és cserépneműekben, posztó és szövő anyagokban és azokból készült árúkban, vasneműekben stb.) a mostani szerződés előnye nem csak biztosíthatnak, hanem fokoztatnak, s az adott és szerződésileg biztosított előnyök érvényesítése és lojális végrehajtása megfelelő garanciákkal biztosíthat. Menynyiben valószínűsíthető és valószínűsíthető ezen engedmények az általános szerződéses tarifában létesítendő külön osztályozás, menynyiben talán bizonyos határforgalmi speciális intézkedések felfétele által, azokhoz hasonlólag, melyek Szerbiával kötött szerződésünkben foglalják: erre nézve nem mondunk véleményt, magát a dolog lényegét azonban, bármily formában valószínűsíthető is az meg, oly fontosnak kell tartanunk, mely nézetünk szerint e szerződés létesítésével válthatatlan kapcsolatban áll. Hogy az itt fenforgó kérdések helyes és a magyar s erdélyrészi ipar érdekeire kielégítő megoldást találhassanak: arra nagy biztosítékul tekintünk, ha a szerződés megújítása iránt folytatandó részletes tárgyalásoknál — bárhol tartassanak is azok — az érdeklét (s különösen a kolozsvári, aradi és brassói) iparkamarák szakértő megbízottjai véleményüket esetről-esetre kikérnek.”

Az emlékirat azután az állatbehozatal kérdésére tér át s az új szerződésben az állategészségügyre nézve határozott, szabatos, mindkét fél által respektálandó és ellenőrizhető kikötések felvételét sürgeti. Azután így folytatja:

„A Romániával kötendő szerződésre nézve óhajtatunk továbbá, hogy kivitelünk oda jövőre megoltalmaztassék azon, a szerződés szó szerinti szövegével össze sem férő, különböző mesterséges akadályoktól, melyekben azt hol a vámhivatalok önkénye, hol maga a törvényhozás, hol egyes városi hatóságok részeltették. Ezek ellen, melyek egyszerű önkényes akadályozás, másszor helyi illetékek, új adónemek stb. alakjában jelentkeztek, magában a szerződésben határozott biztosítást igénylünk.

S hogy e biztosítás teljes legyen, felleveendőnek tartjuk e szerződés szövegébe valamely oly nemű vám tanácskozmány állandó funkcionálását, mely a két szerződő fél között e részben fölmerülhető vitás kérdések körül, a teljes paritás alapján,

atyafiak semmiképp sem akartak beleegyezni, hogy hátuk megett a hegyek leromboltassanak. „Jól van”, mondá a székely mérnök, „ha nem engedik, elmegyen az magától”, s ezzel felvonult a torjai hegyek közé, épített magának egy gyárt, s két éven keresztül sütött, főzött, vegyített, kotyvasztott. Senki sem tudta, hogy mit csinál, hanem azért mindenki szentül meg volt győződve, hogy valami okos dolgot fog kifundálni. Egy napon aztán beállit a brassói szász atyafiakhoz egy közönséges székely ember, azon alázatos instáncziával járulván a nemes tanács elé, hogy hát engednék meg neki jó pénzért, hogy a brassói hegyekben petroliumot meg köszönetet kutathasson, s ezért ő hajlandó a nemes városnak évenként 20 ezer arany fírtot fizetni, s hogy kétéltedés ne legyen a dologban, az első évi angáriát le is fizeti a magisztratus asztalára.

A jó szász urak arcuzata szélesre mosolyodott e különös ajánlatra, mert nyilvánvaló dolog vala, hogy a brassói hegyekben semminemű község avagy petrolium nem találtatódik, s ha találtatódna is, a mai villamos korszakban kinek lenne rá szüksége? A 20 ezer fírt készpénz azonban imponált s kurtán-fürösán megkötötték a szerződést, kikötvén, hogy egy év leforgása alatt bérli bármit tehet a hegyek között, csupán élő fákat nem szabad vágania.

A szász atyafiak nagyot kacagtak marokukba, mikor a székely ember elment, s mi-

választott bírósági minéműségben dönthetne. A menynyiben az egyforma számú tagok közö meg egyezés nem lenne létesíthető, az elnök szavazata döntene; az elnökség pedig felváltva (pl. félévénként) Románia és Ausztria-Magyarország valamelyik megbízottját illelné. E döntő bíróság, illetve tamáskozmány tevékenysége kiterjedne az állategészségügyi kérdésekre is, valamint a vámosztályozás s a határforgalom tekintetében a szerződés értelmezése és végrehajtása körül felmerülő ellentétekre.

Végezetül, a szerződésre nézve ápoló óhajaink tekintetében, hangsúlyozandónak tartjuk, hogy közlekedési tekintetben ez alkalommal használtassék fel az általános nemzetközi forgalmunk és speciálisan az erdélyrészi érdekek tekintetéből szükséges csatlakozások biztosítására. Ha nem lenne is a közvetlen jövő feladatai közé sorolható, hogy újabb nagy nemzetközi vonalak létesíthessenek határainkon át, s ezzel létező vasutaink — úgy a magyar államvasut, mint az északkeleti vasut — forgalma (kelet és északkelet felé) az eddiginél hatványozottabb mértékű jelentőséget nyerjen: kell, hogy meg legyenek adva a csatlakozások létesíthetőségének előfeltételei Románia részéről s erre a jelen szerződési tárgyalások a legjobb alkalmat nyújthatják.”

Az emlékirat ezután a Keleten levő konzulátusaink megfelelő szervezését hangsúlyozza. A konzulátusoknál egyebek közt magyar főhivatalnokok alkalmazását is szükségesnek tartja.

Az ipari tevékenység fölkelésére hangsúlyozza a jó közlekedési s olcsó hitelviszonyokat s azt, hogy az új iparvállalatokat az eddigieknél még nagyobb kedvezményekben kellene részesíteni.

Levelezés.

Nyujtód, 1886. április 27.

Tek. szerkesztő ur!

A nyujtódú mükedvelő fiatalság a folyó évi április hó 4-én kelt és szétküldött „Meghívó” értelmében a Nyujtódú szervezendő tűzoltó-egylet javára és tűzoltó szerek beszerzésére cseljából rendezett mükedvelő előadást április hó 26-án szépszámú közönség jelenlétében megtartotta.

Az előadás minden részében oly jelesen sikerült, hogy a mükedvelő fiatalásnak valóban dícséretére válik.

Az előadást Kádár Ferencz előszóval nyitotta meg. A két darab előadása között a fiatalás énekelt és Finta Gáspár tanító-jelölt „A székelyekről” című költeményt szavalta Szász Károlytól kellő sikerrel.

*) Az előszót térlhiány miatt nem közölhetjük. Szérek.

kor pedig másnap 500 hordót szállított a hegyek közé az ezután nyerendő petrolium számára, egész Brassó oda volt a nagy nevetéstől.

A mi székelyünk egy néhány munkással 3 hóig dolgozott a brassói hegyek között, átfurta a bércek oldalát, az üregeket meg rakta hordókkal, s egy napon aztán ismét megjelenven a nemes tanács előtt, kijelenté, hogy semmit sem kapott, s aztán jó szerencsét kívánva a szász uraknak, elment haza.

Másnap iszonyu földrengés rázkodtatá meg az egész Székelyföldet, s reggel az a csodás hír futotta be az egész vidéket, hogy a brassói hegyek összeomlottak.

Ezer meg ezer léghajó repült a helyszíneire; mindenki akarta látni a csodát, és csakugyan a déli hegység mintegy 4 kilométernyi szélességben nyitva volt, s az enyhe déli szellő friss puliszkailatot hozott Romániából.

Háromszék ezzel ünnepélyesen kitörültett a mérsékelt égövből és a forró égövhöz csatlakozott, és jogosan, mert e naptól kezdve Háromszék minden hideg légáramlattól elzárva, mindig egyforma légmérsékletével, a délszaki pompás növényzetével ékeskedik. Így csinálják a székelyek a földrajzot!

(Folytatása következik.)

Ezen előadás alkalmából a fennebb jelzett célra nagylelkűen adakoztak: Nagyméltósági Lőnhart Ferencz erdélyi püspök ur 6 Exoja 10 frtot, az első magyar általános biztosító társulat igazgatósága Kolozsvárról 25 frtot, Ganz és társa (Budapest) 5 frtot, tek. Jakabos István telekkönyvvezető ur ivén Nagy-Kállóbból: Schurina István 1 frt, Dr. Bleuer Miklós 1 frt, Mihálovics Ferencz 50 kr, Meskó Elek 30 kr, Klincsek József 30 kr, Berethöy János 30 kr, Körmendy József 20 kr, Berend Miklós 20 kr, Francosics Vincze 10 kr, Kiss Rezső 10 kr, Dudinszky Emil 10 kr, Vajda Viktor 10 kr, Végh Béla 10 kr, Német Illés 10 kr, Bukoveczky Sándor 10 kr, Czukor József 50 kr, Jakabos István 5 frt, összesen 10 frt, mélt. Bálint László al-espere ur (Bereczk) 50 kr, főt. Bardocz Dénes ur 30 kr, Jakabos Simon 30 kr, Bardocz Gáspár 30 kr, Bardocz Sándor 20 kr, Balog Ignác (Szászfaluból) 30 kr, tek. Korondy Lajosné urasszony (Kézdi-Vásárhelyről) 60 kr, Erős Ferenczné (Sárfalváról) 40 kr, tek. Székely György tanító ur (K.-Szentlélek-ről) 40 kr, Zsigmond Antalné urasszony 20 kr, Dénes György (Lemhényből) 30 kr, ifj. Kelemen Tamás (Almásból) 30 kr, Dombi Lászlóné urasszony 50 kr, Jakabos Mária 20 kr, Vargyasi Gergely 40 kr, Vargyasi György 40 kr, Papp Antal 80 kr, Rác Zozefa 20 kr, Jakabos Ferencz 20 kr, id. Varga Mihály 40 kr, Papp Sándor 20 kr, Jakabos Gergely 40 kr, Kádár Simon 20 kr, Jakabos Gizella 20 kr, Dudás Erzs 20 kr, Kádár Lajosné 20 kr, Kádár Géza 10 kr, Kádár Gáspár 20 kr, Csüdör Anna 20 kr, Moháti Jánosné 30 kr, Tóth Véri és Lina 14 kr, nt. János Antal káplán 30 kr, Német Simon 20 kr, Csüdör Ferencz 20 kr, Papp András 20 kr, Papp József 20 kr, Kádár Klára 20 kr, Kádár Lina 20 kr, Moháti János 20 kr, Bögözi Mihályné 20 kr, Konecz Róza 10 kr, Csüdör Ferencz 10 kr, Máté Biri 20 kr Nyujtódról. Összesen bejött 61 frt 84 kr o. é.

Fogadják a nemeskeblű és nagylelkű adakozók mélyen érzett bajunk enyhítésére nyújtott kegyes adományaiért magunk és az érdekeltek nevében legforróbb hálás köszönetünket.

Midőn a nyújtódi műkedvelő fiatalság a rendezőkkel egyetemlegesen az érintett ügyben csaknem vakmerőnek látszó eme lépések megtételére határozta el magát, az anyagi érdekek megvédése mellett — mi már magában is elegendő indokul szolgálhatna — egy magasabb, egy erkölcsi felsőbb tekintet is lebegett lelki szemei előtt. Igen. Az ember lelke a gyakori tüzesetek okainak fűrkészésénél — egy-két eset kivételével — rendszeren egy kétségbeesett talány előtt találja magát. Hangot adna gondolatának és belső sejtelmeinek, de a bizonytalanság és eme égbekiáltó bűn nagyságának tudata és érzete még a vádtól is visszariad, s így a legtöbb esetben akár a véletlenség, akár az ördögi vad boszu, akár a biztosításokkal folytatott tüzerkedés legyen a tüzesetek okozója, az akárhogyan megejtett nyomozatok eredménye az elhamvasztott tárgyak füstjével légbe száll.

Községünkben 8—9 év alatt közel 35—40 és folyó évi január 22-től április 16-ig 5 tüzesetet volt.

Az ember lelke felháborodik s a kétségbeesés bizonyos nemével kiált segély után. Itt bármily okból származzanak a mindig anyagi és erkölcsi veszedelemmel járó szerencsétlen tüzesetek, azoknak bizonyára legbiztosabb orvos-szere a vallás-erkölcsiiség fejlesztése, határozott és erős jellemű egyénekből alakított tűzoltó-egyletek szabályszerű szervezése és ezeknek jó tűzoltó szerelkekkel való felszerelése.

Ezen eszme lebegett és lebeg a nyújtódi műkedvelő fiatalság és rendezők lelke előtt, midőn ezen irányban és e célból a nyilvánosság elé kilépni s a nemes lelkek áldozatkészségét, anyagi támogatását igénybe venni s arra továbbra is számítani, magának bátor-
társágot vett.

Azért, míg az e célra nyújtott fillérek egyfelől beünneket örök hálára köteleznek, addig másfelől oly irányú törekvéseket támogatnak, melyeknek szükségessége naponként nagyobb és nagyobb követelésekkel

lép fels melyek a társadalomtól várják megoldásukat.

Egy falusi.

Tanúgy.

Meghívás.

A háromszéki megyei tanítótestület segélyegyletének igazgatósága folyó május hó 8-án d. e. 10 órakor Maksán rendes ülést fog tartani, a melyre az igazgatóság tagjait egész tisztelettel van szerencsém meghívni.

Tárgysorozat:

1. A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése.
2. Jelentés a pénztár stb. átadásáról.
3. Pénztáros előterjesztése a pénztár állapotáról.
4. Előterjesztés Perdi Mihály tagtárs elhalálozásáról s az utódainak kiadott segélyről.
5. Előterjesztés a kért kölcsönök ügyében.
6. A tagsági díjak felhajtása iránti végleges intézkedés.
7. Indítványok, keblti ügyek.

Kézdi-Vásárhelyt, 1886. május hó 2-án.

Igazgató megbízásából:

Vajna Károly,
segélyegyleti titkár.

Különfélék.

— Kézdi-Vásárhelyt az adókövető bizottság folyó hó 5-én megkezdte működését.

— Csik-Szereda város iskolaszéke következő hirdetést bocsátotta ki: „Közhirre tetetik, hogy a városi kisdóvoda az e célra berendezett helyiségben folyó évi május hó 3-án megnyitattik. A t. cz. szülők felhívának, hogy 3—6 éves gyermekeiket akár Kovács Antal gondnok urnál, akár a körözendő iven beiratni sziveskedjenek. Az óvodáj 50-től 10 kr havi összegben fog az iskolaszék által egy-egy óvovcz után megállapíttatni; a vagyontalan szülők gyermekei pedig az illetők kérésére lehetőleg díjmentesen vétetnek fel. Kelt Csik-Szeredában, a városi iskolaszéknek 1886. április 29-én tartott gyűlésében.” — Öszintén örvendünk, hogy végre valahára s oly sok vizsály és huza-vonás után a kisdóvó nálunk is megnyitattott, s ez alkalommal nem mulasztathjuk el kifejezést adni annak is, hogy nem tartjuk helyén valónak a szülők egy részének azon indokolatlan agitációját, miszerint ők gyermekeiket nem adják a paraszt gyermekekkel egy helyre. Hát vajjon majd az elemi s a középiskolákban is azt fogják tenni?! Ilyen észjárás mellett nem is gyermekeiket kellene hogy óvodába küldjék, hanem szükségesebb, hogy magok járjanak el oda! Örvendjünk, hogy bár ennyire haladhattunk, s ne veszélyeztessük ily kiskorúságra és kicsinyességre valló agitációkkal az óvoda fejlődését és fennállását!

— Időjárás Háromszéken. Már meg vagyunk szokva minden rendkívüliséghez; három és félhónapi szakadatlan szélifúvás után már az sem lepott meg, hogy május 5-ére virradólag szép fehér hólepel vonta be a természetet. Vasárnap óta órákint esett a hőmérő; időnkint hideg esők hullottak, szerdán meg hóra fogta az idő a dolgot s a hőmérő R. 20-ra szállt le. Még ugyan fagy nem volt sehol, hanem ilyen körülmények között alapos okunk van tőle tartani, még mielőtt a fagyos szentek megérkezének.

— Időjárás Csikban. Folyó hó 1-én eljött a várva-várt eső s azóta csöndesen hull alá. Gazdáink csüggedését remény váltotta fel; mintha látni lehetne (a mint a székegy ember mondja) a fű növést. A vetések pár nap óta oly dusak, milyenek évek óta nem voltak.

— A király és a csángók. Ő felsége a múlt csütörtöki kihallgatáson Bornemissza Ádám kormánybiztostól sokat kérdezősködött a csángók felől. Tudni akarta, vajjon igaz-e, hogy sokan a csángók közül inségben vannak, és örvendve vette tudomásul, hogy a betelepített csángók legnagyobb része hét hold földnek már birtokában van s legközelebb még három holdat fog kapni, valamint azt is, hogy Gyurgyevot már nemsokára áttelepítik a Plosio és Kubin közti szép ma-

gaslaton alapítandó „Székelykeve“ nevet nyerő új községbe. A mintegy negyedórát tartó kihallgatás befejezésül ő felsége megkérdezte, vajjon vannak-e az új telepeseknek templomaik s midőn értesült, hogy a hertelendfalvi református templomra most van a gyűjtés folyamatban, figyelmébe ajánlotta a vallás ügyét a kormánybiztosnak.

— Házasság az uralkodó családban. Mint a budapesti lapokban olvassuk, Mária Jozefa szász királyi hercegnőt el fogja jegyezni egy Habsburg főherceg. A kiszemelt vőlegény esztei Ferencz Ferdinánd főherceg, királyunk testvérének Károly Lajos főhercegné a fia. A főherceg most 22 éves és főhadnagy a 32-ik gyalogezredben. Második összekötötés lesz ez akkor már a Habsburg családé ez ága és a szász királyi család közt. Károly Lajos főherceg első neje ugyanis az elhunyt szász királynak, Jánosnak, volt a leánya.

— Völgyi O. József színtársulata folyó hó 6-án előadásait Csik-Szeredában a „Csillag“ termében megkezdte. A színi jelentés szerint az újból szervezett s kiegészített színtársulat áttutazólag csak 12 előadást tart városunkban, melyre bérletet nyitott a következő repertoírral: „Nőemancipáció“, „Felhő Klári“, „A falu ördöge“, „Czifra Zsuzsi lakodalma“, „Zilah hercege“, „A haza, vagy: a brüsszeli vérfürdő“, „Narciss, Páris bohóca, vagy: Pompadour bukása“, „Két anya gyermeke“, „Egy dalárünnepély viszontagságai“, „Nem jó a tüzzel játszani“, „A könyvtárnok, vagy: két Róbert“, „A teközlő“. Egy bérletjegy ára 12 előadásra: Kőrszék 8 frt, zárt-szék 6 frt. Ajánljuk a t. közönség figyelmébe és pártfogásába.

— A csiksomlyói jótékony nőegylet által május hó 11-én a csiksomlyói volt megyeháza nagytermében hangverseny és táncoztal egybekötött fillérestűl rendez. Rendező: Köváry Lászlóné. Belépti-díj személyenkint 30 kr. Kezdeté este fél 8 órakor. Műsorozat: 1. Soldaten-chor, Gounod Ch.-től, előadja Szász Károlyné és Köváry Paula. 2. Fantaisie sur l'opera Strania, Thalbergtől, előadja Bocskor Ádámné. 3. Traviata de Verdi, pour Piano et Violon, előadja Nagy Leontin és Dávid Samu. 4. Rhapsodie hongroise, Gegenbauertől, előadja Szász Károlyné. 5. Rákóczy-induló, Berlioztól, előadja Szász Károlyné, Bocskor Ádámné és Nagy Leontin.

— A pápa jubileumára, mely a jövő évben lesz, már most nagyszabású előkészületeket tesznek Rómában. A rendező bizottság, mely a legősibb olasz főúri családok fejeit számlálja tagjai közé, egy nagyobb pénzbeli ajándékra gyűjt XIII. Leo számára. Minden templomban nagy fa-perseleyeket állítottak föl, rajtuk ez a felírás: „Per il giubileo del santo Padre“. Már most készülnek a kiállításra, mely a katolikus kultuszra vonatkozó tárgyakból fog rendeztetni a Vatikánban. A kiállítás négy csoportra oszlik. Az első csoport magában foglalja a selyem-gyapju és vászon-szöveteket, melyek az istentiszteletnél alkalmazást nyernek; itt lesznek láthatók a csodás drágaságu oltárterítők, misemondó ruhák nagyszerű himzése. A második csoportban lesznek az érc, fa és üvegből készült szent tárgyak, vázák, lámpák, gyertyatartók, monstranciák stb. A harmadik csoportot egy vallásos könyvtár fogja képezni, a negyedik az istentiszteleti szertartásokkal összefüggő tárgyak, mint kepek, szobrok, egyházi zeneművek, orgonák, hangok, olvasók, érmek, fészületek s az istentiszteletnél használt termékek: viasz, olaj, bor és tömjén. A kiállítás nemzetközi lesz és előreláthatólag történeti szempontból is nagyon érdekes.

— Az erdélyi gazdasági egylet vasárnap tartotta közgyűlését, melyen Kemény Gábor br közlekedési miniszter elnökolt. Az elnök megnyitó beszédében kiterjeszkedett az általános gazdasági állapotokra s részletesen fejtegette a hitelviszonyokat, különösen az erdélyi földhitelintézet tervét és a teendő intézkedéseket. Elhatározottatott, hogy Enyeden szőlőiskola állíttatik fel. Állatkiállítás az idén is fog tartatni.

— A belga szocialisták programja. Gentből írják múlt hó 26-ról: A belga szocialista kongresszus hét óra hosszat tartó gyűlésében megállapította jövődöbeli programját és

elhatározta, hogy annak megvalósítására egyelőre törvényes eszközökkel fog törekedni. A programnak politikai és közgazdasági része van. Amaz magában foglalja: 1. Az általános szavazati jogot, a nép által való közvetlen törvényhozást, a szenátus megszüntetését és a királyság eltörlését; 2. a világi, kötelező és ingyenes oktatást; 3. az államnak az egyháztól való elválasztását, a kultusz-budget megszüntetését, a holt kéz javainak világiasítását; 4. a katonai terhek egyenlőségét, az állandó hadsereg megszüntetését. A gazdasági program a következő követeléseket tartalmazza: 1. A munkaidő és a munkások korának szabályozása, az éjjeli munka megszüntetése, normális munkanap; 2. iparfelügyelők kinevezése; 3. a gyárosok szakavatottsága; 4. munkás-kamrák alakítása; 5. a fogyasztási adó megszüntetése; 6. kollektív tulajdon meghonosítása. — A belga szocialisták belső szervezetére vonatkozólag elhatározták, hogy az ország valamennyi szocialista szövezetét egyetlen munkás-párttá (parti ouvrier) egyesítik, melynek élére egy 95 tagból álló „Conseil général du parti ouvrier“-t állítanak.

— A fogadás vége. Polyánban folyó hó 2-kán két legény fogadott: melyik tud egy nagy cserefa-tönköt a közeli korcsmába bevinni. Az egyik be is vitta, de a másik megmozdítani sem bírta. E felett szövíta fejlődött ki s a vesztés legény, bebizonyítandó, hogy ha nincs is ereje annyi, mint a másiknak, de a kést alaposan tudja kezelni, bicskáját kétszer ellenfele oldalába szúrta.

— Nyilvános köszönet. Alólirottak hivatalos és egyszersmind kedves kötelességüknek ismerik Nagys. Kokosinszky Erazmus jelenleg kolozsvári vasuti főmérnök urnak a Maros-Vásárhelyt létesítendő „Székelyföldi iparmúzeum“ céljaira minden felszólítás nélkül, önkéntesen tett öt forintos jótékony célú adományáért hálás köszönetünket nyilvánítani, örömrünknek adván kifejezést azon követésre méltó érdeklődés felett, a melyet a székely fővárosban huzamos időn át hivatal viselő és köztisztvisletben álló főmérnök ur, mint lengyel származásu magyar hazafi, magyar nemzetünk érdekei és városunk cultur törekvései iránt, a távolból is, tanúsítani sziveskedik. Maros-Vásárhelyt, 1886. április 28-án. A székely művelődési és közgazdasági egylet marosvidéki választmánya nevében: Kovács Ferencz alelnök, Sándor Kálmán titkár.

— Polyánban a m. pénteken d. e. egy csüriben tűz ütött ki, melyet azonban korán észre vettek és elfojtottak.

— Falstaff hasa. A chicagói színházban a minap egy „A windsori vig nő“-ből készített operát adtak. A harmadik felvonásban két „vig nő“ kissé erőlyesebben találta megölelni a poczakos „Falstaff“-ot. A következő pillanatban az egész publikum homéri kacajban tört ki: a nemes Falstaff John lovag hirtelen megfogytakozva, soványan állott a lámpák előtt s ruhája ugy lógott rajta, mint valami ruhafogason. A heves öleléstől ugyanis a léggel töltött Gummi-vánkos, mely az alapiában meglehetősen sovány Falstaff testi tekintélyét képviselte, megpattant és összeapult. A közönség nevetett, a színészek is nevetni kezdtek, a zenekar nem tudott tovább játszani a nevetéstől, úgy hogy az előadást nem lehetett tovább folytatni és a legáltalánosabb derűtség közepette bocsátották le a függönyt.

— A sztrájkoló iskolásfiúk. A New-York mellett Brooklyn város 34. számú nyilvános iskolájának a fiatalsága minap sztrájkolni kezdett, hogy keresztülvihesse kívánságát, a mely abból állott, hogy a délutáni előadások közben félórát szünetet tartsanak s pénteken délután ne legyen előadás. A sztrájkoló fiúk összegyűlekeztek az iskolaépület előtt, s elverték minden iskolatársukat, a ki kísérletet tett bemenni az iskolába. A sztrájk azonban nem tarthatott sokáig, mert a fiatal sztrájkolók szülei megjelentek a helyszínén és bittel világosították föl a szép tehetségű ifjakat vállalkozásuk korai voltáról. Ugyan miféle sztrájk van még hátra mindezek után? Meg fogjuk érni bizonynyal, hogy egy szép napon a kórházi betegek nem lesznek majd orvosokkal megelégedve, fölkelnek ágyaik-

ból, s egészséges emberek módjára fenyegető állás foglalnak el zsarnokaikkal szemben. Lázongó halálos betegek, tegnap operált lábatlanok, s végelgyengülésben szenvedő öregek ki fogják majd jelenteni, hogy ha jobban nem bálnak velük, nem lesznek boldok betegek lenni s le sem feküsznek, addig míg kívánságaikat nem teljesítik. S ha nem sietnek vele az orvosok, végkép lemondanak a kórházról, mely is eképen üresen maradván, becsukatik, s a doktorok beteg, állás és kenyér nélkül maradnak. Az „Első nemzetközi halálosbeteg sztrájkoló egyesülete” pedig megalakul.

— Egy téglából épült lakás, mely 5 szoba, pince, padlás és 1 szin, illetőleg istállóból áll, továbbá a könyvnyomda feletti emeleti lakás egy vagy több évre bérbe adandó. Bővebb értesítés lapunk kiadói hivatalában Kézdi-Vásárhelyt nyerhető.

RÖVID HIREK.

Konzulsági tanfolyam nyílt meg Svájcban a berniegyetemen. — Dákó-romai viccz. Brassó utcáin egy kutyát bántottak meg e napokban a járőrök; a kutya dereka át volt kötve széles nemzetiszíni szalaggal s a Brassóban lakó rómaiak előkelősége nyagvokat mulatott a „sikerült elmésségen”. — Párisban m. hó 25-én nyitották meg az elzász-lotharingiai vásárt; nagyon kapós Bismarck fametszetű képe, mely úgy van szerkesztve, hogy egy nyomásra óriási szájat tát, s ugyanakkor az elárúsító nagyot kiált, hogy: „Tessék nézni, ez ám a száj!” — Cserebogár-felhő csapódott le valóságos sáskajárás módra egyik éjjel Salzburchban és környékén; a cserebogarak tömege olyan nagy volt, hogy a mezőket mind ellepték s a mi megenniivaló zöld volt a fákban s a földön, mind lerágták. — A vizsgálatról rejtett egy pozsonyi diák s félelmében a Dunába ölte magát. — Déván a m. csü-törtökön d. u. csendes derült idő mellett föld-rengés volt, miközben a járó-kelők megtan-torodtak s a butorok összekocczantak. — Bismarck a mi drótos-tótjainkat valószínűleg lengyeleknek nézte, mert, egyelőre ugyan még csak Berlinből, de már is tömegesen utasítatja ki őket. — Repülő géppel tettek kísér-leket Győrött Fodor és Habits ottani lako-sok; a gép saját találmányuk s a meghívott vendégek szerint a kísérlet sikerült. A gépet legközelebb a közös hadügyminiszterium is meg fogja vizsgáltatni. — Nagy feltűnést kel-tett London előkelő köreiből egy hamisjátékos társaság felfedezése; a társaság által hamis játékkal nyert összegek jóval túlhalad-ják a 100,000 font sterlinget. — A havasi gyop-árt Angolországban magról tenyésztik, még pedig a legnagyobb sikerrel; a földjét agyag-és mésztörlemékből keverik cserépbe s úgy ültetik a magot. — Az első hintó. Li-Hong-Csang, Khina első államférfia és Pecsili tar-tomány helytartója, fiatal császára számára hintót vásárolt ajándékba. Ez az első hintó Pekingben. — Új gránitbányát fedeztek fel Aradmegyében Galsán. A bánya kitűnő mi-nőségű kövezetanyagot szolgáltat, s köve oly nagy nyomást bír el, a minőt a hiesnek tartott manthauseni sem. — A nihilisták egyre mozognak Oroszországban; legutóbb Odesz-szában egy kereskedő boltjából vitték el a nagy összeg pénzű tartalmazó Wertheim-szerkezt. — Óriási gyárégés volt e napokban Brestonban; ezer munkás maradt kenyér nélkül. — Nagy mozgalom indult meg Ameri-kában a munkások közt a munkaidőnek 8 óra való leszállítása érdekében; a munka-adók egy része bele is egyezett e kívánságba. Chicagóban néhány ezerre megy a sztrájkoló munkások száma.

Nyilvános számadás.

Tek. szerkesztő ur!

Igéretem szerint azon időtől fogva, mióta a vörös kereszt egyetnek pénztárnoka va-gyok vagyok, van szerencsém annak jöve-delméről kiadásairól és jelen állásáról a kö-vetkező kimutatással számolni:

Az 1884. évi novemb. 27-én átvettem a vörös kereszt egyet pénztárát illető vagyont a következőkben:

Váltóban 345 frtot, készpénzben 120 frtot és 18 drb vöröskeresztgyuleti sorsjegyet.

1884. november 27-től kezdve 1885. végéig befolyt tagsági díjakban 1882., 1883., 1884. és 1885-ből 95 frt, két fillérestély után 20 frt, tanudijból ajándék 1 frt, kamatból 20 frt 70 kr, összesen befolyt 136 frt 70 kr; volt tehát az összes bevétel 601 frt 70 kr.

Ebből a központi egyet javára Budapestre elküldetett 103 frt 21 kr, helybeli segélyezé-sekre kiadott 92 frt, könyvkötésre 3 frt 40

kr, kölcsönkamatra 16 frt 70 kr; összes ki-adás 215 frt 31 kr, mely összegnek levonása után maradt az alapnak 386 frt 39 kr, mely-ből 361 frt 70 kr kamatozó tőke, 24 frt 69 kr készpénz.

Volt hátrálék tagsági díjakból 231 frt. Ebből április havában már folyt be vagy 40 frt.

A tényállás ez lévén, azt hiszem, nincs ok arra, hogy a tagok visszalépjenek annál is inkább, mivel a számadás minden évben pontosan megtétetik a vörös kereszt egyet választmányára előtt.

Egyidejűleg bátor vagyok a nagyérdemű közönségnek becses tudomására hozni, hogy Endes Ida ö nagysága mint alelnök a Csik-Szentsimonon rendezett fillérestélyből 43 frttal gazdagította az egyet pénztárát. Adjon az ég minden egyetnek olyan ügy-buzgó és lelkes alelnököt, mint Endes Ida ö nagysága!

Csik-Taploczán, 1886. május 1.

Lárencz Albert,
a v. k. e. pénztárnoka.

91-ik közlemény

a háromszékmegyei „Erzsébet” árvalány-nevelő intézet javára történt szíves adakozásokról.

Maksa.

Száva Kristófné 30 kr, Csomós Ferencz 2 lit. roz, Demeter Ferencz 1 l. roz, Gergely Mózesné 1 l. roz, Csomós Lajos 1 lit. roz, Antal Mihály 5 kr, Bernáth György 30 kr, Kónya József 1 l. roz, Boér Ferencz 1 liter törökbuza, Maksai József 2 l. roz, Gyergy Jakab 1 lit. törökbuza, Hatházi Lajos 4 kr, Márczel András 40 kr, Szabó Mihály csendör 20 kr, Gál Dénes csendör 20 kr, Edelstein Hermann 40 kr, Hadnagy Sándor 10 kr, Doboly Károly 5 kr, Már Zsigmond 1 l. roz, Csomós Zsigmond 1 l. roz, Maksai Mózes 1 lit. roz, Már Bálint 2 l. roz, Gábor István 2 l. árpa, Antal Mózes 1 l. roz, Csomós Dá-niel 1 lit. törökbuza, Kónya Ferencz 50 liter törökbuza, ifj. Gocsmán Mihály 20 kr, Kanyó Dávidné 1 l. roz, Blaga Lukács 1 lit. roz, Kanyó Boldizsár 1¹/₂ liter roz, Magyar Györgyné 30 kr, Antal Ilona 4 liter roz, Köszegi Róza 4 kr, Jancsó Ferencz 20 kr, Maksai József nyug. tanító 30 kr, 6 l. török-buza, 6 l. paszuly, öz. Antal Zsigmondné 1 frt, Antal Kata 2 lit. roz, Móri József 4 kr, Szabó Elekné 1 kr, Kanyó Ferencz 1 lit. roz, Imre Zsigmond 2 liter roz.

Fogadják a jótékony adakozók az árva-ház nevében leghálásabb köszönetünket.

Kézdi-Vásárhely, 1885. decz. 30.

Br. Szentkereszt Stephanie,

elnök.
Vajna Károly,
jegyző.

Közzgazdaság.

Kivonat a „Gyergyói első takarékpénztár” rész-vénytársaság igazgatóságának az 1885-ik évre vonatkozó jelentéséből.

(Folytatás.)

V. Nyers jövedelmünk:

1884-ben volt 37,175 frt 87 kr, 1885-ben 44,467 frt 24 kr. Emelkedett tehát 1885-ben 7291 frt 37 krral.

VI. Költségeink voltak:

1884-ben 22,052 frt 53 kr, 1885-ben 28 ezer 444 frt 37 kr. Emelkedtek tehát költsé-geink 6391 frt 84 krral.

VII. Tiszta nyeresemény:

1884-ben volt 15,123 frt 34 kr, 1885-ben 16,022 frt 87 kr.

VI. Tartalék-tőkénk

az 1885-ik évben az alapítási 900 frt tőkével, melyet mult évi rendes közgyűlésünk hatá-rozata folytán a tartalékalaphoz csatoltunk, és az 1884. évi tiszta nyeresemény járuléka-val, tesz 9677 frt 37 kr. Ez összeghez az idei tiszta nyereseményből 322 frt 87 kr alap-szabályszerű járulékot hozzáadva, 12,000 frt 24 krt tesz 1885. végén összes tartalék-alapunk.

A jótékony célra fordítandó 2 százal. tiszta nyeresemény iránt, mely tesz 320 frtot, javasoljuk, miszerint ez, miként az 1881., 1882., 1883., 1884. évekről, ugy jelenleg is az 1885. évről egy Gyergyó-Szentmiklóson állítandó „Gyergyói közokháza-alap” javára fordíttassék s az eddigi határozatok s gya-korlat szerint 6 százalék mellett részvény-társaságunk pénztárában kezeltesse.

E kórház-alap pénztárunkban már 1885. végén 871 frt 79 kr volt, melyhez hozzá adva az idei 320 frt járulékot, tenne össze-sen 1191 frt 79 krt.

Intézkedéseink

közül megemlítjük, hogy:

1) részvénytársaságunk a mult évi buda-pesti általános országos kiállításon emelt pénztézetű pavillon költségeire a ráosztott 30 frt jutalékot kifizette; ezenkívül eddigi rövid történetét, jelenlegi állását, valamint számláit s számadásait összesítő — ide a közgyűlés asztalára kitett — munkával je-lent meg s azt elhelyeztette a pénztézetű pavillon asztalán.

2) Előterjesztjük, miszerint az „Erdély-részi magyar közművelődési egyesület” pénzalapjához — a közgyűlés jóváhagyásá-nak reményében — 50 frt adománnyal já-rultunk.

(Vége következik.)

A közönség köréből.)*

Nyílt levél

tek. Becze Antal alispán urhoz
Csik-Szeredában.

Csikmegye megyeházának építéséhez az országos ut egy rövid szakasza is elfoglal-tatván, tudomásunk szerint a közlekedés a vár és iskola előtti térre áthelyeztetni terve-ztetett.

Ugy tudjuk, hogy az ut addig elfoglalható nem lesz vala, míg az áthelyezés nem esz-közöltetett; de mert ez mégis így történt s most a pár napi esőzés után a köalap és ka-vics nélküli uton kivált terhes szekerekkel közlekedni majdnem lehetetlen, s mert az mégis csak szégyen, hogy a város kö-zött a megyeház előtt sárba re-kednek a szekerek s a gyalog járók falábakon legyennek kény-telenek járni:

tisztelettel kérjük tek. alispán urat, szíves-kedjék a szabad és akadálytalan közlekedés érdekében a szükséges lépéseket — habár elkésve is — sürgősen megtéetni.

Városiak.

Szerkesztői üzenetek.

Zug a vihar... Gyó-Szentmiklós. Nekünk zug a fejünk az ön versétől. A közönséget nem akarjuk ilyen kellemetlenségnek kitenni. Nem közöljük, s kérjük, ne vesztgesse drága idejét a költészetre.

Kataszter. Gyó-Szentmiklós. Ca. V. manipulá-cziója elég czíra s érdemes is, hogy nyilvánosságra hozassák; csak adatokat kérünk; ilyenek hiányában, sajnálatunkra, nem közölhetjük.

D. F. Budapest. Közlöjük. Folytatását mikor kapjuk?

Városi Nro 3. Kérjük a folytatást.

*) Ezen czikkért a felelősséget csakis a sajtóható-sággal szemben vállaljuk el. Szerk.

Felelős szerkesztők:

Ifj. Dobay János.

Sprencz György.

Kiadó tulajdonos:

Szabó Albert.

RUHASZÖVETEK

csakis tartós juhgyapjuból, középtermű férfiak számára

3.10 méter)	4 frt 96 krért jó	juhgyapjuból,
egy)	8 frt — krért jobb	„
ruhára)	10 frt — krért finom	„
	12 frt 40 krért egész finom	„

Utazó-plaidék (nagy kendők) darabonként 4 frttól 5, 8, 12 frtig. Kiváló finom öltönyöket, nadrágokat, felöltöket, kabát- és esőköpeny-zövegetek, katona-posztót, aba-posztót, egyenruha-posztót, kammgarn, cheviot, trico, női és teke-asztali, peru-vien, dosking zövegeteket ajánl

Alapítottott

STIKAROFKY JÁNOS

1886-ban.

gyári raktára BRÜNNEN.

Minták bérmentéket küldetnek; a szabómester uraknak minta-kártyák bérmen-tetlenül; postai utánvét mellett küldemények 10 frton felül bérmentesen.

Allandó posztó-raktárom van, mely több értéket képvisel 150,000 frtnál o. é., és így önként érthető, hogy nagy üzletemben sok 1 — 5 méter hosszú maradé-k van s kénytelen vagyok az efféle maradékokat nagyon leszállítva, az előállítási árakon eladni. Minták ezekből nem küldhetők, de a nem tetsző maradékok becsereitnek vagy a pénz visszaadatik. (Megjegyzem, hogy más czegek becserelek a maradékokat is talán még rosszabb portékával, de a pénzt vissza nem adják).

Csaló czegek utánzásai miatt kénytelen vagyok a hirdetéssel felhagyni; ké-rem tehát a t. cz. megrendelőket, tartsák meg emlékükből szolid czégemet, s mi-kor szükségük lesz, szerencsétlenségnek becses megrendelésükkel, melyeket a leg-nagyobb pontossággal fogok teljesíteni.

Levelek elfogadtatnak magyar, német, cseh, lengyel, olasz és francia nyelven.

(11-20)

Nyom. Szabó Albertnél Kézdi-Vásárhelyt.